

POGAJŇAJ BÓH

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

10. číslo

Budyšin, oktober 1978

Lětnik 28

Hrono za oktober:

Njemylće so.
Bóh so njeda za směch měć.
Přetož štož čłowjek syje,
to budže wón tež žnjeć.

Gal. 6,7

Čłowjek móže jenož to žnjeć, štož je wusyl. Štož njeje w prawym času žito wusyl abo štož so njeje wo wusyw staral, tón so njetrjeba džywać, hdyž malo abo samo ničo njerosće. To drje kóždy wě a so po tym ma. Druhdy pak so hakle wjele pozdžišo wukopa, hač smy prawje wusywali. Štož smy na příklad na lěsu zanjechali, to so hišće za sto lět pokazuje. Njeje tohodla čím nuznišo, so wo prawy „wusyw“ starać, čím wjetše žně wočakujemy?

Ale nohcemy jenož na wusyw a žně w přirodže myslić, byrnjež nam to nazymu blisko leži. Njewotblyščuju se we zadžerženju druhich k nam husto jenož naše zadžerženje k nim? Njeznějemy tež tu to, štož smy syli? Njeptaći to tež druhdy staršim, kiž su přepozdže pytnyli, što su sebi do džěći wukublali? Wězo njetrjeba to přeco jenož na nas zalezěć, ale prašeć so tola dyrbymy, hač njejsmy my sami to wusywali, štož nětko žnjejemy.

Naše hrono pak tež to na naše zadžerženje k Bohu počahuje: Štož čłowjek syje, to budže wón tež žnjeć. Naše rěče, mysle a skutki su kaž zornješka, kiž wusywamy. Tež po tym, štož tu syjemy, budžemy jónu žnjeć. A njeprajće: to su tola jenož maličkoscě, na kotrychž to zalezěć njemóže. Naše hrono k tomu praji: Njemylće so; Bóh so njeda za směch měć. Štož so wo božu wolu njestara a měni, zo tola tak zlě njebudže, tón žnjeje zahubu. We štuće po našim hronu rěka: „Štož na swoje čělo syje, tón budže wot čěla skaženje žnjeć. Štož pak na ducha syje, tón budže wot ducha wěčne žiwjenje žnjeć.“ A „žně su skónčenje swěta“ (Math. 13,39). Tehdy so potajkim pokaza, što smy wusyli.

Hišće je nam čas daty za dobry wusyw. Wužiwajmy jón, přjedy hač je přepozdže.

Albert

Tón wěsće
njepojědže zlě,
kiž druhom'
z puća wujěć wě.

Jedyn dušepastyrski wopyt fararja Arnošta Bohuwěra Jakuba

Prokop Urban

To běše započatk meje, hdyž farar Jakub zamysleny sedžeše w swojej studowanskej stwě. Wo jednotliwych swoich wosadnych rozmyslowaše. Hižom někotre lěta bě za fararja na Michalskej farje jako naslědnik Handrija Lubjenskeho. Wón so wopokaza jako jeho dobry wučomc — w kóždym nastupanju. Stajnje staraše so swěru wo swoich wosadnych, kotrychž wšitkich znaješe. Wědžeše wo jich zbožu a jich njezbožu. Porjadnje chodžeše wšitke swójby wopytować, kotrež do jeho wosady słušachu — a to nic mecha-

dželskeju Kotec. Jan — někok 20lětny — bě předawar na Bohatej hasy a jeho žona bě lědma 20 lět stara. Wobeju znaješe derje. Wobjaj běštaj jemu na pačerje chodžiloj. Runje lětsa bě jeju kónc januara zwěrował. Wón měješe swoju radosć nad woběmaj a bě přeswědčeny, zo budže to dobra ewangelska, serbska swójbja. Hižom čakaše, zo so jeho Jan raz woprašja za rjanym serbskim mjenom za synka abo džowčičku. Što ma pak rěkać, zo hižom na dwaj měsacaj žanoho z njeju njebě na kemšach widzał? Najprjedy sebi mysleše, zo so jeju njebě dohladał. Potom pak to počěše jeho znjeměrnjować, hdyž samo jutry njeběštaj kemši přišoj a tež nic k božemu blidu. To jeho w duši čěsnješe. Jednu njeđzělu běše hišće počakał — a zaso podarmo! Wón nětkle přesta swój plan wopytow dale přemyslować, přetož nadobo so jemu zda, zo dawno by dyrbjał ke Kotecom dońć, jimaj poskićić pomocnu ruku a jeju podpěrać ze sylnym, ale tež dobroćiwym słowom. „Što pak, jelizo je so tam něšto chutneho stalo?“ — rjekny sam při sebi.

Bjez dalšeho rozmyslowanja poda so hnydom na puć. Najprjedy džěše k Janej na Bohatu hasu. Jan Kota běše we wobchodže. Wězo tam njebě sam, ale dom bě polny kupowacych a Janowi sobudžělačerjo tam běchu. Jan so swojeho fararja hnydom dohlada, a farar Jakub widžeše, kak chcyše Jan so rady do zady twochnyć. Tuž za nim zawoła, a Jan dyrbješe chcyjo nochcyjo k njemu přińć.

„Hižom dolho tebje a Marju wjace widzał njejsym“, rjekny farar jemu čicho.

„Haj, wěm“, wotmolwi jemu Jan wšón njevěsty, „mój nětkle do cyrkwyje njechodžimoj.“

„A čehodla nic, přěcelo?“ woprašja so farar z trochu zadžernjenym hlasom.

„Mój njemóžemoj, knježe“, wotmolwi jemu młody muž mjelčo a po chwili doda: „Koždu njeđzělu so z Marju wadžimoj. Tuž zawěrnje kemši njemóžemoj hić. Marja — je — tak — twjerdeje — hłowu.“

„Janko, tu nimamoj ani chwile, ani měr wo tym rěčeć“, skónči farar Jakub rozrěčowanje. „Džens wječor po sedmich přińdu k wamaj. Wo jedne pak će prošu — njevěm wšak, wo čo dže — Jano, přemysluj sprawnje wo

Boži dom w Minakale

nisce, ale kaž to kóždy dom trjebaše. Wšudže a stajnje a tež w najčešich wobstejnosćach bě witany, jara lubje witany hósć. Wón měješe wulki dar, sebi wutrobny a dowěru dobyć ze swojej čućiwošću a wulkej sprawnosću.

Na tamnym dopoldnju sedžeše zamysleny a přihtowaše sej plan za swoje dušepastyrskie wopyty. Jako přenjeju sebi předewza młodeju man-

tym, hač snano ty runje tak twjerdeje hłowu njejsy. Ty wšak znaješ tamne Chrystusowe přirunanje wo třesce we woku bratra a hrjadže w swoim woku. Něktle pak chcú hić. Božemje hač do džensa wječora pola waju!"

Na to poda so farar Jakob k Mari. „To wšak by njesprawnje bylo, by-li jenož Jan wo mojim wopyće wědzał. Marja so njeby přihotowač mōhla a so přečiwu Janowym porokam wobarać. Ně, to njeńdže.“ Tuž kročeše dale na Kamjentnu hasu, hdžež Kotec mandželskaj bydlestaj w małym, pěknym domje, kotryž bě Jan runje do kwasa wot swojeje čety namrěl. Wón stupi do wochěže a zaklepa do kuchinskich duri. Hač dotal bě tam hakle jónkróć pobyl – tehdom bōrže po kwasu. Nječakaše dolho, ale bjeze wšeho zastupi. Marja sedžeše při kuchinskim blidže a runje zbožowna njewohladaše. Jeje zrudnej woči swědčeštej wo njedawnych sylzach. Farar Jakob wšak činješe, kaž by to njewidzał.

„Chcu jenož tak skrótku pohladnýc, ale džens wječor přińdu k wamaj na wopyt, Marja. Hižo dolho waju wjace widzał njejsym.“ Při tym bě lochki porok z jeho hłosa zastyšec.

„Ja wěm, knježe“, wotmołwi Marja z runje samsnymi słowami, kaž prjedy jeje muž, a sylzy so jej ronjachu po licomaj.

„Što pak što? Je so pola waju něšto stało, Marja? Njeje Jan z tobu dušny?“ woprašo so farar z nutrnym džělbraćom. „Abo je tu něšto druge?“

Cyłu chwilu traješe, doniž možeše Marja swój plač přewinyć, a farar Jakob zhoni, zo je Jan dušny, jara dušny, hdy jeno njeby stajnje wo selowu tykanc šlo. Jeho dla so kōždu njedželu wadžitaj, zo njemōžetaj kemši hić, ani jutry.

„A čehodla Janej tón selowu tykanc njejpječes? Čehodla sy tak twjerdeje hłowu?“ prašeše so duchowny. „To

tola hōdno njeje, zo so tajkeje maličkosće dla mandželstwo skazytaj a skōnčnje wěru do Boha.“

„Knježe, ja njejsym twjerdeje hłowu“, zaplakny hišće raz Marja. „Ja tón selowu tykanc njeznaju. Pola nas jón njejpječechu. To je Budyska wěc. Mi so njehca nikoho prašec. Wšak wěsće...“

„Sy to Janej rjekla?“

Zaso běše so wjele dešćowalo, hdyž běchmy 9.7.1978 po puću. A tola běše so nam lubilo.

„Ně, kak bych mōhla?“

„Ow ty hlōjčka! Twjerdeje hłowu njejsy – ale horda sy! Hdy by znajmjeńša mi to prajila.“ Hnydom so farar Jakob sleče kabat, wza sej šurcuch z křinje a zawoła: „Čěťře, Marja, muku, jejko, droždže, sol, kusk butry, abo radšo swjerče, jeli je maš. Ja či to pokažu. Kak husto sym z maćerju tykancy pjekl, hdyž běch chory. Na, nětč čěťře!“

Marja na fararja Jakuba woči wuwaleše najprjedy, potom pak chwatajcy wšo trěbne hromadže znosy. „A nětko kedžbuj!“ Tajkeho napominanja wšak ani trjeba njebě. Marja steješe při blidže, spodžiwana a džakowna přihladowaše, kak knjez duchowny čěťře a wušiknje poč kraje,

jejko klepny, čěsto mēša. Potom přikry wšo z rubom a so k Mari wobroci: „Wšako widžiš, žadyn kumšt! W přichodže budžeš to sama mōc. Hdyž je so čěsto wuhibalo, potom kedžbuj, zo so či njeprismudži.“ Na to sej šurcuch wotwjaza, wumy sej ruce a wobleče so kabat. „Wječor přińdu. Njezabudž to! A kusk tykanca mi schowaj. Njezjěstaj wšo.“

Marja so ani njepodžakowa, tak bě překwapjena. Hdyž bě farar wotešol, jej to do mysłow přińdže.

Wječor tam farar Jakob zasó běše. Cyle měry, posměwajo a radostnje wobkedžbowaše mlodeju mandželskeju. Mjez nimaj běše wězo najlěpši poměr. Na blidže běchu přihotowane tři runje napječene slone (selowe) tykancy. Hromadže powječerjachu.

Njedželu bēštaj Jan a Marja zasó pod Jakubowej klētku. Chodžeštaj nětč porjadnje, a jeju swōjba bě potom tajka, kaž bě sebi ju farar Jakob předstajil.

Tajki bě farar Jakob. Wón pomhaše, hdžežkuli bě jemu mōžno. Tež tu bě pomhal, a wěsće je so to Bohu lubilo.

Tuž dži a připowědaj ewangelij

Sotra Frieda Wjelic

24. Wowka Ših

Na wječor wokoło 7 hodž. přińdže žona z templa w Tau-üena, wowka Ših, kotraž bě so ročila, zo ženje nje-stupi do domu, hdžež so wo Jezusu předuje. Nětč tu wona bě.

„Dajće mi džěćatko wlohadać, kotrež sym tak lubo mēla, a kotrehož mać je tak jara dušna ze mnu byla“, – wona prošese.

Wowka so boješe, zo džěćo žanej woči wjace nima, dokelž so w templu powědaše, zo wukrajni čělam woči wukałaja, zo bychu sej z nich fotografiske aparaty wudžělali. Tuž bě nětč změrowana. Wšo bě w porjedže. Po pohanskim wašnju žalosćeše wo džěćo. To bě wobraz wutrobneje bolosće. Hdyž jej powědachmy wo mrěću lubeho džěsca, čicho připosluchaše. Mōžeše smjerc zawěrnje tak rjana być? Maćerka z Jezusom bě po mału wnučku přišla... Wowka Ših njebě hišće nikoho tak mrěć widžala. W tutej nocy njemōžeše templska žona wusnyć. Hdyž rano switaše, přeni raz před žiwym Bohom klečo so mōdleše: „Hdyž sy zawěrnje Wumōžnik, tak smil so tež nade mnu.“

14. pokročowanje

Krótke hodžiny pozdžišo donjesechu čerwjeny kašć z běłym křižom na wosadne pohrjebnišćo. Ru-i bě 25. septembra z tuteje časnosće wušla.

Džeń 1. oktobra. Runje běchmy swoju rańšu nutrnosc doskōnčili, jako so nam wopyt přizjewi. A hižo nas překwapjenych wowka Ših přećelnje strowješe: „Maš mēr?“ Naša mision-ska pomocnica jako přenja spōzna přičinu wowcyneho zažneho wopyta: „Wowka přińdže k snědanju k nam!“ Poprawom dyrbyeše na tutym dnju w templu być. Triceći lět běše swěru po swojim slubjenju žiwa, zo žane mjaso njejdžeše, ale džensa chcyše z nami snědać, to rēka: swōj slub złamać.

Doniž chinaška kucharka jědž warješe, přihotowaše so wowka Ših. Po-małym rozwjazowaše bělu płachtu, do kotrejež běše swoju najlěpšu drastu zawalila. Tutu drastu ju jōnu do kašća wobleča. Potom sej staji swoju nowu židžanu mēcu a so wobu rjane wušiwane črije. Wšo znamjenja, zo je džensa za nju wosebity swjedžen. Blido bě za džesać wosobow kryte. Pōdla rajsa stejachu šklě z mjasom a rybu, wšo z tukom začinjane. Po zwučenym wašnju k blidu spěwachmy a so modlachmy. Nětko wza tež wowka

Ših šklīčku z rajsom do lēweje ruki, w prawej mēješe jědžne štabiki. Hdyž sej přeni kruch mjaso bjerješe, jej ruka třepotaše, ale z krutym hłosom rjekny: „Jěžus dobywa!“ Zrědka hdy je nam tak slōdžalo kaž na tutym dnju. Chwalenja a džakowanja nje-bě žanoho kōnca. Wowka Ših slušeše nětč tak cyle k nam. Hdyž ju rozwučowachmy we wěrje, mēješe naša luba wowka hišće wjele wustać. Jejne prjedawše towarški, tež jejny jenički syn a přichodna džowka ju nadběhōwachu, ale wona so njeda zamylic. Za lēto mōžachmy ju křćić.

Tak bě mała Ru-i pšēčne zorno, kotrež do zemje padny, zo by plōd prinjeslo.

25. Potajna smjerc

Počahi mjez žonami w Yūki a mision-skej staciju běchu so polěpsile. Wjele z nich so pola nas sčasom přizjewichu, zo bychu pod našej pomocu porodžile.

Tak přińdže tež žona sulskeho wjednika Changa. Radostnje wočakowaše swoje přenje džěćo. Ale džeń narodženja synka bě za swōjbu žalostny, a za mision-sku staciju so započa najmōwiši čas, kaž jón hišće ženje nazhonila njeběch.

Lēdom bě porod přetraty, a njedželnicu běchu wjesołu do toža položili,

wona nadobo zemrě. Dokelž po chin-
skich nahladach ničto w hornich
rumnosćach wumrěc njesmě, donje-
sechmy čelo hnydom dele do wosa-
dneje žurle. Najbliši přiwuzni, kotřiž
běchu nahlu smjerć sobu nazhonili,
woľachu a žalosćachu wótrě. Pľakajo
pochilowachu so nad mortweje a jej
při tym kradnychu pjerščenje z por-
stow. Potom nas na hasach winowa-
chu, zo smy njedželniču morili. Za
krotke minuty bě tam jedyn abo wo-
som taoistiskich a buddhistiskich
měšnikow wokoło čela, zo bychy z bu-
bonami a wulkim rejenjom duše ze-
mrětych wuhnali. Při tajkim harowa-
nju a helskim rjeowanju bě nam nje-
možne, něšto rozjasnić. Mjeztym rajs
do naš mjetachu. Ze mnu běštej tam
tež sotra Lina Pfisterec a sotra Else
Freyec. Nadobo bě pola nas jedna na-
šich křesćanekow a nas z mocu z rum-
nosće čišćeše. Hdyž běchmy wonka a
harowanje něšto slabše, nam rozesta-
ješe, zo bě naše žiwjenje najhórje wo-
hrožene.

Štož so wšo na přichodnych dnjach
stawaše, njemožu dowopisać. Woni
chcychu nas na někajke wašnje do-
cyla wotbyć. Kašć dyrbješe tak dolho
na misionarskej staciji wostać, doniž
njbě přijomny dzeń za pohrjeb při-
šoľ, a to možeše snano měsacy dolho
trać. Dzeń wote dnja so pohanske
ceremonije wospjetowachu. My pak
dyrbjachmy měšnikow z jich pomoc-
nikami pohosćować. Ze jstwy, hdžež
bě njedželniča zemrěła, džeše schód

dele do wosadneje žurle, hdžež wona
nětko na marach ležeše. Na kóždy
schodženk běchu swěčki stajene, zo
bychu dušam puć pokazale. Měšnicy
skakachu po schodže dele, a to přeco
zaso znowa. To tak mócnje, zo so
schód łamaše.

My běchmy so do najzadnišich rum-
mow wróće scahnjyli a sebi z nich
won njezwěrichmy. Samo chinscy
přećeljo z posleńci k nam chodžachu,
zo njebychu zachadžacych pohanow
zetkali. Woni pak k nam chodžachu
— a druhdy zdaloka, zo bychy so
z nami modlili. Zo so takle k nam
džeržachu, bě nam sylna podpěra.

Naš čas

*Mjez narodom a smjerću
Bu postajeny naš čas!
Kak jón naložimy —
To je wosud naš!*

*Ludy rostu, ludy du —
Rozsud leži w našich rukach.
Kajke wone su!*

*Mały smy stawěk
We čłowjestwa klinje,
Tola můžeme być zdónk —
Kiž njezahinje!*

*Tohodla čłowječe,
Wobknjež swój čas,
Jenož smjerć ma swoju wolu
A žada nas . . .!*

Pawol Krječmar

Pawol Krječmar wosomdzesatnik

13. póznjenca smědžeše naš serbski
basnik Pawol Krječmar w čijej
strowosći swoje wosomdzesacyń
swjećić. Wot swojich młodych lět sem
je horliwje w narodnym dzele stal ze
swojim basnikim darom a jako or-
ganizator serbskich swjedženjow a
narodnych zletow.

My pak smy jemu wosebje džakow-
ni, zo chwali z nami božu wulkosć,
kaž so nam jewi w krasnej přirodže
a w ewangeliu našeho Zbóžnika.
Wjacekróć smy jeho wumělske twór-
by w Pomhaj Boh wozjewili.

Pawol Krječmar narodži so 13. 9.
1898 w Budyšinje jako syn serbskeje
dželaćerskeje swójby, kotrejež syn
běše tež njeboh prof. dr. Mikławš
Krječmar. Naš česćeny jubilar na-
wukny w Smolerjec čišćerni pismiki-
stajerstwo a je tam džělať hać do lěta
1937, hdyž bu tuta wažna džěłarnja
našeho serbskeho narodneho žiwje-
nja zawřena. Po wójnje bě hnydom
zaso zastupil do serbskeho čišćerske-
ho džěła a je hižom w léće 1946 zaso
přenju serbsku protyku wudaľ pod
redaktorstwom Michała Nawki.
Hać do swojeho wuměnkarskeho ži-
wjenja w serbskej čišćerni džělať.

Boh Knjez chcyľ jemu dać hišće
wjele strowych lět, zo by dale za
Serbstwo džělać, pisać a basnić
mohl.

Wjetšina jeho lět sluješe knjezej

Boh. Šretová

Póndžela, 1. maľeho róžka 1836.

Mjerznejše, zo dych w nosu šcipaše. Runje w tutej
trěškańcy narodži so we Wjerbneje w Delnjeje Łužicy srjedž
Choćebuza a Borkowow w swójbe chudeho chěžkarja
hólč. Jeho wukřiču na mjeno Měrcin. Ze swójbnym
mjenom rekaše Starik. Wón drje njeběše přenje džěčo w
swójbe, ale jeho witachu z tajkej radosću, kaž by był
přeni. Z radosću a lubosću jeho njewitaše jenož Starik
dom, ale cyłe Wjerbno. Přetož we Wjerbneje běchu tehdom
žiwi w rjanym, woprawdžitym bratrowstwje, w lubosći a
w poľnym wědomju, zo su wšitcy hromadže bože džěci,
ludž, kotřiž wěra do jednoho Knjeza. Bohu chcychu we
wšem poslušni być a so prócowachu jeho wolu poľnje do-
pjejnjec. Tajka zmyslenosć wuchadžeše z jich sprawneje,
sylneje wěry.

Do tajkeje wokoliny narodži so Měrcin a w njej wot-
rosće. Byrnjež bě Ochranow wot Wjerbna dosć daloko, tak
Měrcin hižo jako hólčec ze staršimaj a swójbnymi pućo-
waše tam na bože služby. Předarjo z Ochranowa chodž-
achu často do Wjerbna. Tak bě we Wjerbnom dosć nahlad-
na ličba „herrnhutskich“.

Hdyž běše Měrcin džesać lět stary, běše we Wjerbneje
wulka swjatočnosć: Matej Warmow, 22lětny, so rozžo-
nowaše z domiznu, zo by jako misionar šoľ do Grönland-
skeje, do dalokeho, njeznateho, njedobrego kraja w zym-
nej poľnocy, hdžež slónc w zymje za cyłe pollěta nje-
schadza. Tam je lud žiwy, kotryž tež Bohu Knjezej sluješa.
Zo by tutomu ludej připowědaľ ewangeliu Jězom Chrysta,
ewangeliu wumóženja a lubosće, so Matej Warmow roz-
žohnowaše ze swojeje serbskeje domizny.

Mały Měrcin so tehdom z Warmowec domu wróci wšon
zahorjeny a z wutrobnej žadosću, jónu tež być powołany
za tajku službu runje tež w dalokim, zymnym sewjeru.
Tale žadosć w nim z lětami přiběraše, doniž potom znutř-
kowny, jasny a lubosćiwy hlós njezaslyša: „Dži, přetož ja
tebje sćelu k dalokim pohanam!“

Wón bě rozsudženy. Pokorny a poslušny přija tutón na-
daw, kotryž bě po jeho žadanju.

Bratřa w Ochranowje jemu pomhachu přihotujo jeho
na wšelke wašnje za misionarske powołanje. Eskimow-

sku řeč wučěše jeho poľnej dvě léci Jan Awgust Měrcin,
kotryž bě so w léće 1854 z Grönlandskeje wróciľ.

Měrcin Starik bě 23 lět stary, hdyž dósta žohnowanje
Ochranowskeje wosady na puć do Grönlandskeje, zo by
tam boži ewangeliu připowědaľ. To běše w léće 1859. W
Grönlandskej drje je so zetkaľ z Matejom Warmowom,
ale kóždy džělaše na druhim městnje a jenož porědko a na
krotki čas so widžešaj. Měrcin Starik měješe w dalokim
kraju tak wjele džěla, kaž sebi to doma ani předstajic
njemožeše. Najwjace wěnowaše so młodžinje, kotrejež
wšak běše po lětach najbliši. Mjez njej měješe dobre
wuspěchi. Młodych sebi doby ze swojim sprawnym a
wutrobny m wašnjom, ze swojim tak prawje bratrowskim
zadžerženjom. To njeběše pola njeho žana zwonkowna
zahoritósć, ale woprawdžita znutřkowna, hluboka wěra,
kotraž so wopokazowaše w jeho cylym činjenju a
řečenju. Žiwjenje w sewjeru je wótre a čežke. To je
džensa hišće tak a bě tehdom hišće bóle, hdyž bě
Měrcin Starik tam za misionara. Bjez džiwa, zo
bě lud tam sebičny a kóždy so sam za sebe prócowaše.
Měrcin Starik pak wjazaje eskimowcow do wosadow,
kotrež so wopokazachu jako wulke swójby božich
džěci. Kaž bě to doma we Wjerbneje w serbskej
Łužicy nazhonil, tak dyrbješe to tež w Grönlandskej
mjez křesćanami być. Wěžo běchu tu wobstojnosće
wo wjele češe. W Chrystusowej mocy je wšo možno.

Młodži eskimowcy, zahorjeni křesćenjo, běchu
nětk sami ewangelišća w swojeje zymnej, sewjerneje
domiznje. Tehdom nasta w kraju poľnocneho slónc
(w léčnym poľléce) sylne křesćanske hibanje. Pod
Chrystusowym knjejestwom a jeho žohnowanjom
přeměni so tam duchowne žiwjenje tak dočista.

Cyłe 30 lět džělaše Měrcin Starik w Grönlandskej.
Žohnowanu sytwu bě tam zawostajil, kotraž je tam
džensa hišće žiwa.

W léće 1898 wróci so Starik do domizny. Njerady
wotědže z Grönlandskeje. Čežko so z bratřami a
sotřami rozžohnowaše. Přetož jedna cyła generacija
bě tam pod wliwom a jeho duchownym wjednistwom
wotrošća. 62 lět stary běše, hdyž jeho Ochranowska
wosada wotwoľa wot jeho džěla. W domiznje
hišće 23 lět młodych přichodnych misionarow
přihotowaše za jich pozdžiše rjane powołanje.
W Ochranowje (Herrnhut) zemrě 11. 11. 1921 w
starobje 85 lět. Wjetši džěl jeho lět sluješe Knjezej . . .

Jednota Bratřská 7/1978

Swět zhladuje do Roma

Njedzeli, 6. awgusta, na swjedzenju Jezusoweho překrasnjenja, je naš swjaty wótc, bamž Pawoł VI., we wječornych hodžinach w swojim lětnim sydle Castel Gandolfo blisko Roma po tym, zo bě jeho popoždnu boža ručka zajala, zbožnje zemrěl. Srjedu, 9. awgusta, jeho do Roma do Pětroweje cyrkwy přewjezechu, hdžež so započachu oficjelne žarowske swjatočnosće. Po boku swojich předchadnikow bu k poslednjemu zemskemu wotpočinkej pochowany.

Katolska cyrkej a wšón swět stej z bamžom Pawołom VI. zhubioj nahladnu a wulce waženu wosobinu. Loni 26. septembra smy k jeho wosomdžesaćinam wobšěrnje hódnoćili jeho žiwjenje a džělo (hlej KP č. 18/1977). Nětko klonimy so před marami a žaruj dżakujemy so Bohu za nadobne žiwjenje njebohego nawody našeje cyrkwy.

„W božim mjenje“ bě heslo jeho džěla. Pjattaće lět je bamž Pawoł VI. w rozsudnym času cyrkwinych stawiznow rozwažliwje nawodžal swětowu cyrkej. 21. junija 1963 jeho kardinalo na jednym z najkrótsich konklawow stawiznow wuzwolichu za naslědnika woblubowaneho a sympatiskeho bamža Jana XXIII. Kaž jeho předchadnik je Pawoł VI. najprjedy wšě swoje mocy zasadžil za wuspěšne dokónčenje 2. watikanskeho koncila. 8. decembra 1965 buchu wuznamne wuradžowanja, kotraž su dałe cyrkwy našeho časa nowe impulsy, wotzamknjene. Swětowa cyrkej wšak měješe nětk wažny nadawk, wšě te dobre nastorki a žadanja mudrje a konsekwentnje do skutka stajić.

Wróćo hladajo na lěto pontifikata swj. wótca Pawoła směy drje rjec, zo bě w jeho času najwuznamniše, zo je zwólniwosć katolskeje cyrkwy k ponižnej službje po zasadach Chrystusoweho ewangelija přede wšěmi ludžimi swěta přeswědčiwje zwoprawdžil. Pawoł VI. bě bamž wujednanja, kotryž je wědžal hlós božeho poselstwa ponižnje wšitkim wozjawnić, kiž je so solidarizował z čerpjacych a krawjacych swětom, spytał wurunać napjatósće a spěchował jednotu mjezy wšěmi křesćanami a scyła wšitkimi ludžimi dobreje wole na zemi. Wobstajnje je so angažował za runoprawosć wšitkich narodow, rasow a ludow – bohatych, wuwitych, industrializowanych a chudych, mjenje wuwitych, kotraž hakle steja na spočatku swojeho samostatneho žiwjenja. Wšu moralisku awtoritu katolskeje cyrkwy je zasadžal, zo by pomhał wuchować měr a pokoj na swěće a wudobyt sprawne rjadowanje w konfliktach. Napominajo a prošo je pozběhował swój hlós hakle njedawno, hdyž zasakosć terorizma woboješe wulke džěle swěta (smjerć jeho přečela, křesćanskeho politikarja Aldo Moro w Italskej a nadpady na njewinowatych pasažerow wšelakich lětdlow běchu jeho hluboko trjechiće) a hdyž před forumom Zjednočených narodow so jednaše wo jednym z najchtutnišich a aktualnišich problemow našeho časa: wo wotbrónjenju.

Wosebje wuzběhnyć chcemy konsekwentne prócowanje bamža Pawoła VI. wo dobre počahi a zlěpšenje

Cyrkej ssj. Pětra w Romje

žiwjenja cyrkwy w socialistiskich krajach a wo wotstronjenje poslednich powostankow kolonializma w krajach, kotraž so wuwijawa k samostatnym a njewotwisnym mladym statam, wuswobodžiwši so z kwakle wuklukowanja a rasoweje diskriminacije.

Dolhi a wobćežny puć do jednoty dželenych křesćanow a wšěch rozdwojenych ludow je bamž po swojich mocach spytał runać, zwoprawdžejo wutrajnje a pokornje žadanja a wobzamknjenja wulkeho koncila.

Wulki nawoda cyrkwy doby dialo-

ga je njebohi. Bohu so dżakujemy za nadobne žiwjenske skutki a ponižnu službu tohole wulkeho wótca katolskeho křesćanstwa. Nětko swět zhladuje do Roma, hdžež budžeja kardinalojo swětoweje cyrkwy na tajnej zhromadźiznje po stalénej tradiciji w Sixtinskej kapali wolić noweho nawodu katolskeje cyrkwy.

Wuprošmy sobu ze swojim pačerrjom, zo by njebohi swjaty wótc Pawoł VI. dostał hódneho naslědnika a cyrkej dale kročila po puću Chrystowym.

M. Salowski

Katolski posoł 13. 8. 1978 č. 15

Ž wosadow

Serbske bože služby w oktobru 1978

1. 10. – 19. njedzela po Swjatej trojicy

Budestecy: 14 hodž. kemše (sup. Wirth), Budyšin, Michałska: 9 hodž. kemše (wosadny farar Pawoł Albert), Klukš: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth), Połpica: 10 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).

8. 10. – 20. njedzela po Swjatej trojicy

Bart: 8.30 hodž. kemše (farar Siegfried Albert z Hrodzišća), Bukeycy: 8.30 hodž. kemše (sup. Wirth).

15. 10. – 21. njedzela po Swjatej Trojicy

Hrodzišćo: 8.30 hodž. kemše (wosadny farar Siegfried Albert), Mina-kał: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (wosadny farar Feustel).

22. 10. – 22. njedzela po Swjatej Trojicy

Budyšink: 10 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth), Poršicy: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).

29. 10. – 23. njedzela po Swjatej Trojicy

Njeswaćidlo: 8.30 hodž. kemše ze spowědžu (sup. Wirth).

30. 10.

9 hodž. kermušne kemše (farar Siegfried Albert z Hrodzišća).

5. 11. – 24. njedzela po Swjatej Trojicy

Budestecy: 14 hodž. kemše ze spo-

wědžu (farar Bětnar), Budyšin, Michałska: 9 hodž. kemše (wosadny farar Pawoł Albert), Njeswaćidlo: 8.30 hodž. kemše (sup. Wirth).

Mój domčk we Łužicy

*Mała chěžka stoji w dole,
Wćipnym w štomach schowana.
Sydli tu kaž rjanka z hole,
Z pyšnej třěšku debjena.*

*Kwětno morjo saje barby,
Róže cheluch wotwryja –
Kolowokoł' lěca twarby
Moju dušu wokřewja.*

*Z rjańšej pruhu ptačik wyska,
Čerpa z raja wjesela.
A mi njeje ženje styska,
Hdyž so nócka přichila.*

*Mała chěžka w kwětnym dole,
Wćipnym w štomach schowana,
Wobjima 'nož hruzlik zemje,
Kiž je Serbam domizna.*

Pawoł Krječmar

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. – Wuchadza jónkróć za měsac z licencu č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Hłowny zamořtwity redaktor: Serbski superintendent na wusť. Gerhard Wirth w Budyšinje-Trělanach. – Ludowe nakładnistwo Domowina, Budyšin. – Čisće: Nowa Doba, čisćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1573)